COFNOD O BENDERFYNIAD CYFARFOD O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CORFFORAETHOL A GYNHALIWYD YN HYBRID YN SIAMBR Y CYNGOR – Y SWYDDFEYDD DINESIG, STRYD YR ANGEL, PEN-Y-BONT AR OGWR, CF31 4WB AR DYDD MAWRTH, 27 IONAWR 2026 10:00

Presennol

Y Cynghorydd A Ulberini-Williams – Cadeirydd

F D Bletsoe	JPD Blundell	N Clarke	HJ David
H Griffiths	AJ Williams	MJ Williams	

Presennol – O Bell

S J Griffiths	J Llewellyn-Hopkins	RL Penhale-Thomas	T Thomas

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

M L Hughes
Y Cynghorydd John Spanswick – Ar Arweinydd
Kelly Watson - Prif Swyddog, Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddio, AD a Pholisi Corfforaethol

Gwahoddwyr:

Y Cynghorydd Jane Gebbie	Dirprwy Arweinydd / Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdeithasol, Iechyd a Llesiant
Y Cynghorydd Hywel Williams	Aelod Cabinet dros Gyllid a Pherfformiad
Y Cynghorydd Martyn Jones	Aelod Cabinet dros Wasanaethau Addysg ac Iechyd
Y Cynghorydd Eugene Caparros	Aelod Cabinet dros Newid yn yr Hinsawdd a'r Amgylchedd (Rhannu Swydd)
Y Cynghorydd Gary Haines	Aelod Cabinet dros Newid yn yr Hinsawdd a'r Amgylchedd (Rhannu Swydd)
Y Cynghorydd Neelo Farr	Aelod Cabinet dros Adfywiad, Datblygiad Economaidd a Thai
Y Cynghorydd Melanie Evans	Aelod Cabinet dros Adnoddau
Jake Morgan	Prif Weithredwr
Carys Lord	Pennaeth Cyllid, Tai a Newid
Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg, Blynyddoedd Cynnar a Phobl Ifanc
Claire Marchant	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau

Deborah Exton	Cyfarwyddiaeth y Prif Weithredwr
Joanne Norman	Rheolwr Grwp Cynllunio Ariannol a Rheoli Cyllidebau
Nigel Smith	Rheolwr Grŵp – Prif Gyfrifydd

Swyddogion:

Meryl Lawrence	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Craffu
Jessica Mclellan	Swyddog Craffu

Datganiadau o Ddiddordeb

Y Cynghorydd A Ulberini-Williams – Eitem 4 – Personol – Deiliad y Swydd Presennol – Cadeirydd, Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol ynghylch y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb, ynghylch cyflogau dewisol, a'i gŵr yn gweithio fel athro dosbarth yn Ysgol Gyfun Pen-coed.
Y Cynghorydd AJ Williams – Eitem 5 – Personol – Llywodraethwr Cymunedol yn Ysgol Gynradd Coety.

181. Cymeradwyaeth Cofnodion

Y Penderfyniad a Wnaed	PENDERFYNWYD: Cymeradwyo cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Corfforaethol dyddiedig 11 Rhagfyr 2025 fel cofnod gwir a chywir.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

182. Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 2026-27 i 2029-30

Y Penderfyniad a Wnaed	PENDERFYNWYD: Ar ôl ystyried yr adroddiad a thrafodaeth fanwl gydag Aelodau'r Cabinet ac Uwch Swyddogion, fe wnaeth y Pwyllgor yr argymhellion a'r ceisiadau canlynol am wybodaeth ychwanegol a chytunodd i gyflwyno'r

	Argymhellion i'r Cabinet ar 3 Chwefror 2026: **Argymhellion** 1. Treth y Cyngor Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch y cynnydd arfaethedig uwchlaw chwyddiant i Dreth y Cyngor a'r pwysau y mae llawer o drigolion yn eu hwynebu wrth gydbwyso cyllidebau eu cartrefi i gwrdd â chost Treth y Cyngor. Felly, **argymhellodd** y Pwyllgor yn gryf y dylai'r Cabinet ystyried adolygu ei setliad cyllidebol terfynol, gan gynnwys y cynigion presennol am ostyngiadau a defnyddio'r cyllid nas dyrannwyd o'r cynnydd i 4.6% i sicrhau'r Dreth y Cyngor isaf posibl. 2. Naratif ynghylch: Demograffeg Gan gyfeirio at baragraff 3.1.3 o adroddiad y Cabinet, **argymhellodd** y Pwyllgor y dylid cynnwys naratif pellach ynghylch y newid demograffig yn y Fwrdeistref Sirol a bod yna ddadansoddiad mwy manwl o'r ystodau oedran, e.e. pobl ifanc, oedolion a phobl hŷn, ac ati, er mwyn deall yn well yr effaith yn y dyfodol ar niferoedd y disgyblion mewn ysgolion a darpariaeth gofal cymdeithasol ar gyfer cynllunio darpariaeth gwasanaethau. 3. Ariannu yn Llawn Ymrwymiadau Polisi Cenedlaethol **Argymhellodd** y Pwyllgor y dylid ariannu'n llawn yr holl ymrwymiadau polisi newydd sy'n deillio o bwysau deddfwriaethol gan Lywodraeth y DU neu Lywodraeth Cymru (LIC) a bod y Pwyllgor yn cefnogi'r Cabinet yn llawn wrth lobïo San Steffan a LIC i ddarparu digon o gyllid. 4. Trawsnewid mewn Ysgolion ac Addysg Trafododd y Pwyllgor yr angen am drawsnewidiad yn y Cyngor drwyddi draw, yn benodol y swyddogaeth yn ymwneud ag ysgolion ac addysg, i weld beth y gellir ei wneud yn well a'r effaith y mae'r fformiwla ariannu a gymhwysir i ddyraniadau cyllideb ysgolion yn ei chael ar yr amrywiadau rhwng balansau cyllidebau ysgolion ac **argymhellodd:** a. bod gwaith yn cael ei wneud i roi gwell dealltwriaeth o'r rhesymau dros yr amrywiadau rhwng balansau cyllidebau ysgolion; b. bod y fformiwla ariannu a gymhwysir i ddyraniadau cyllidebau ysgolion yn cael ei hadolygu; a bod yr uchod yn cael ei fwydo'n ôl i bennu cyllideb y flwyddyn nesaf ynghyd â diweddariad ynghylch pa drawsnewidiad sydd wedi digwydd mewn ysgolion ac addysg.

	5. Atal Llifogydd a Thir y Cyhoedd Trafododd y Pwyllgor ymateb y Cabinet i Argymhelliad 17 gan y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a nododd, 'bydd y Gyfarwyddiaeth yn edrych i flaenoriaethu gwariant ar fesurau atal llifogydd', ond tynnodd sylw at y ffaith ei bod yn hanfodol cyfeirio at gyllid ar gyfer atal llifogydd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig ac **argymhellodd** y dylai'r Cabinet ystyried cynnwys mesurau atal llifogydd o fewn y naratif yn *NEW 4, Tir y Cyhoedd*, ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol, £1.5m. 6. Dull y Cyngor o ran Atal Llifogydd a Gwasanaethau Peirianneg Cyfeiriodd yr aelodau at y cysylltiad rhwng Argymhellion 17 (Atal Llifogydd) ac 18 (Gwasanaethau Peirianneg) y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a thynnu sylw at y cyfle i ddefnyddio atebion peirianneg a rhai sy'n seiliedig ar natur i atal llifogydd. **Argymhellodd** y Pwyllgor y dylid ystyried edrych ar atal llifogydd gyda ffocws peirianneg, e.e. plannu coed i greu gwlyptiroedd i arafu llif y dŵr i ffwrdd o dai i atal llifogydd, disodli ymylon ffyrdd gyda systemau draenio cynaliadwy, ac ati, a bod yn fwy beiddgar a rhagweithiol wrth ddenu a defnyddio grantiau a chyllid sydd ar gael. **Ceisiadau am Wybodaeth Ychwanegol** 7. Treth y Cyngor – Ail Gartrefi Trafododd y Pwyllgor Bolisi'r Cyngor ar gyfer taliadau Treth y Cyngor ar ail gartrefi a **gofynnodd am:** a. y wybodaeth gymharol gan Awdurdodau Lleol eraill ynghylch eu lefel o ffioedd; b. a ydynt wedi gostwng eu cyfraddau; c. yr effaith ar nifer yr ail gartrefi yn ardal eu hawdurdod lleol; ac d. yr effaith y mae'r cynnydd yng nghostau Pen-y-bont ar Ogwr wedi'i chael. 8. Cyfraddau Ynni ar gyfer Ysgolion **Gofynnodd** y Pwyllgor am wybodaeth ynghylch cost rhagamcanol trydan, nwy a dŵr i ysgolion yn y flwyddyn ariannol nesaf a sut y rhagwelir y bydd hyn yn effeithio ar gyllidebau ysgolion. 9. Pwysau Cyllidebol – Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) Cyfeiriodd y Pwyllgor at y cyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr ynghylch cyllid pellach o £8.2m eleni ar gyfer ADY a **gofynnodd** am swm y cyllid hwnnw a ddyrannwyd ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr, pryd y disgwylid derbyn y cyllid, ac a ddisgwylid cyllid grant pellach yn ystod y

	flwyddyn y gellid ei wrthbwyso yn erbyn y Pwysau Cyllidebol cylchol. 10. <u>Gwella Ysgolion</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at EDNEW 2, Gwella Ysgolion, yn y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth o £225k a bod cyfraniad o £500k yn flaenorol tuag at Gonsortiwm Canolbarth y De a **gofynnodd**, pan fydd y cyllid ar gyfer dadgyfuno o'r gwasanaeth wedi'i gwblhau, am fanylion ynghylch a yw'r gwahaniaeth wedi arwain at arbed refeniw. 11. <u>Cynnal a Chadw Ysgolion</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at *SCHNEW 1, Cynnal a Chadw Adeiladau* a'r cyhoeddiad diweddar gan Lywodraeth Cymru ynghylch cyllid ychwanegol o £20 miliwn ar gyfer cynnal a chadw ysgolion a **gofynnodd** am swm y cyllid hwnnw a ddyrannwyd ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr, pryd y disgwylid derbyn y cyllid, a'r effaith ar y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth hwn. 12. <u>Darpariaeth Breswyl Fewnol – Gwasanaethau Plant</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at SSW 1 yn y Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth a **gofynnodd** am ddadansoddiad o'r diffyg ar Gartrefi 1, 2 a thri mis o Gartref 3. 13. <u>Cronfa Chwaraeon y Gist Gymunedol</u> Cyfeiriodd y Pwyllgor at *NEW 3, Datblygu Chwaraeon*, ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol a **gofynnodd** am ddadansoddiad o faint fydd ar gael ar gyfer cronfa chwaraeon y Gist Gymunedol ar gyfer cyllid cyfatebol ar gyfer Clybiau, grantiau a gwobrau Cymunedol. 14. <u>Trafnidiaeth – Cynlluniau Peilot Llwybrau Bysiau</u> Cyfeiriodd yr aelodau at COM 2 – Pwysau Cyllidebol sy'n Dod i'r Amlwg ar y Gyfarwyddiaeth a *NEW 6, Trafnidiaeth,* ym Mhwysau Cyllidebol Ychwanegol y Setliad Terfynol sydd ill dau'n ymwneud â'r cynlluniau peilot ar gyfer llwybrau bysiau newydd a **gofynnodd** y Pwyllgor am fanylion y llwybrau arfaethedig newydd a chostau tebygol y cynlluniau arfaethedig.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

183. Strategaeth Gyfalaf 2026-27

<table>
<tr>
<td>Y Penderfyniad a Wnaed</td>
<td>
<u>PENDERFYNWYD:</u>

Ar ôl ystyried yr adroddiad a thrafodaeth fanwl gydag Aelodau'r Cabinet ac Uwch Swyddogion, fe wnaeth y Pwyllgor yr argymhellion a'r ceisiadau canlynol am wybodaeth ychwanegol:

Argymhellion

1. Trafododd y Pwyllgor gywirdeb ac amseroldeb data yn adroddiadau'r Rhaglen Gyfalaf Chwarterol i'r Cyngor ac argymhellodd y dylid ystyried defnyddio a chynnwys data amser real ac amseroldeb adrodd. Yn benodol, bod unrhyw brosiectau allweddol a gymeradwywyd, oediadau neu wariant ychwanegol ar brosiectau wedi'u cynnwys.

2. Argymhellodd y Pwyllgor y dylid cynnwys infograffeg weledol, e.e. siartiau llif, diagramau, ac ati, sy'n dangos sut mae prosiectau'n cael eu cychwyn, y broses gymeradwyo ar gyfer derbyn prosiect ar gyfer y Rhaglen Gyfalaf, a sut mae elw ar fuddsoddiad neu effaith refeniw prosiect yn cael eu hasesu.

3. Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch oedi neu lithriad rhagweladwy wrth gyflawni Rhaglenni Cyfalaf ac argymhellodd y dylai pob prosiect gael cymeradwyaeth gadarn a bod rheoli prosiectau yn cael ei safoni ar draws pob prosiect a rhaglen i sicrhau bod y pwyntiau uwchgyfeirio cywir yn digwydd ar yr adegau cywir.

4. Cyfeiriodd y Pwyllgor at ymateb y Cabinet i Argymhelliad 3 gan y Gweithgor Craffu ar y Gyllideb a dderbyniwyd ond ni nododd yr ymateb naratif y byddai unrhyw gamau pellach yn cael eu cymryd ac argymhellodd, fel rhan o'r twf trawsnewid arfaethedig, y dylid ystyried sut mae Rhaglenni Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol a sefydliadau eraill yn cael eu rheoli i archwilio arfer gorau ac i werthuso, llywio a gwella dull Pen-y-bont ar Ogwr.

Ceisiadau am Wybodaeth Ychwanegol

5. Gofynnodd y Pwyllgor faint o gyfanswm y Rhaglen Gyfalaf o £303m sy'n cael ei ddyrannu i gyflawni Ymrwymiad Net Sero 2030.
</td>
</tr>
</table>

	6. **Gofynnodd** y Pwyllgor am gael gweld y cofrestrau risg ac enghreifftiau darluniadol eraill o reoli risg Prosiectau Cyfalaf.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

184. Enwebiad Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ar y Cyd (JOSC) Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus (PSB) Cwm Taf Morganwg

Y Penderfyniad a Wnaed	PENDERFYNWYD: Cytunodd y Pwyllgor i ohirio'r adroddiad tan ei gyfarfod ar 26 Mawrth 2026.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

185. Diweddariad Rhaglen Gwaith

Y Penderfyniad a Wnaed	Cymeradwyodd y Pwyllgor ei Flaenraglen Waith yn Atodiad A yn amodol ar yr ychwanegiadau canlynol, nododd y Daflen Weithredu Monitro Argymhellion i olrhain ymatebion i Argymhellion y Pwyllgor a wnaed mewn cyfarfodydd blaenorol yn Atodiad B a nododd y Blaenraglenni Gwaith ar gyfer y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu eraill yn Atodiadau C, D ac E. 1. Parodrwydd y Cyngor i Ymateb i Stormydd a Thywydd Garw i gynnwys Strategaeth y Cyngor ynghylch Ymateb i Lifogydd ac Atal Llifogydd; a 2. Diweddariadau Chwarterol gan Fwrdd y Rhaglen Trawsnewid ar ôl ei sefydlu.
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

186. Materion Brys

Y Penderfyniad a Wnaed	Dim
Dyddiad Gwneud y Penderfyniad	27 Ionawr 2026

I arsylwi dadl bellach a gynhaliwyd ar yr eitemau uchod, cliciwch ar y ddolen hon

Terfynwyd y cyfarfod yn 15:58